Sorath Sudha : Refereed Journal
Vol. 1 Issue- 32
Issn : 2394 - 5648
July - 2017

SORATH SUDHA

Research Paper Education

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના ગુજરાતી વિષયના પાઠયપુસ્તકોમાં આવરાયેલ ભારતીય સંસ્કૃતિની લાક્ષણિકતા

ટંડેલ પારૂલબેન બુધાભાઈ

research scholar
કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ પાનોલી
તા. અંકલેશ્વર જી. ભરૂચ – ૩૯૪૧૧૫

૧.પ્રાસ્તાવિક

વર્તમાન કમ્પ્યૂટર અને વૈજ્ઞાનિક યુગમાં વિશ્વ જ્યારે દિન–પ્રતિદિન નાનું બનતુંજાય છે, કોમ્યુનિકેશન ગેપ ઘટતો જાય છે અને ઈન્ટરનેટના સહારે સારીયે દુનિયાનોસંપર્ક સહેલો થઈ પડયો છે ત્યારે સારાયે વિશ્વને જાણવા નિકળેલો માનવ પોતાનીજાતથી અજાણ થતો જાય છે, સ્વની ઓળખ ગુમાવતો જાય છે. માણસ જ્યારે પોતાનીજાતને ભૂલતો જાય છે ત્યારે તેના ધર્મ અને સંસ્કૃતિનું અસ્તિત્વ જોખમમાં મુકાય તેસમજી શકાય તેમ છે. આવા સંકટ સમયે માનવજાતને પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહન આપનારું,બળ અને બુદ્ધિ વિકસાવનારું, શ્રદ્ધા અને વિકાસ ટકાવનારું જો કોઈ તત્ત્યવ હોય તો તેઈશ્વર છે. આ ઈશ્વર સુધી પહોંચવાનો માર્ગ છે ધર્મ અને સંસ્કૃતિ. આથી ધર્મ અને સંસ્કૃતિનું રક્ષણ થાય એ ખૂબ જ જરૂરી છે. વિશ્વની પ્રાચીનત્તમ સંસ્કૃતિઓમાં સ્થાન પામેલી ભારતીય સંસ્કૃતિ તેનીભાવ–ભાવનાઓ અને આચાર–વિચારોથી જગત આખામાં પ્રસિદ્ધ છે, પરંતુ વર્તમાનસમયમાં જ્યારે આધુનિકતાના નામે પશ્ચિમના દેશોની સંસ્કૃતિ, ધર્મ, રહેણીકરણી અનેવિચારધારાની ઘેલછા ભારતીય પ્રજાના માનસ ઉપર સવાર થતી જાય છે અનેભારતીય પ્રજા તેની ભવ્ય પરંપરા, સંસ્કૃતિ, ઈતિહાસનો વારસો ગુમાવતી જાય છે ત્યારેતેને પવિત્ર અને કલ્યાણકારી ભાવનાને વ્યંજિત કરતા ભારતીયતાના તત્ત્યવ પ્રત્યેસજાગ કરવાની અને એ તત્ત્યવમાં રહેલા સત્યનો પરિચય કરાવવાની આવશ્યકતા છે.આ ભારતીય સંસ્કૃતિને સમજવા માટે ભારતીય સમાજ, ભારતીય સાહિત્ય અનેભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થાનો અભ્યાસ જરૂરી બને છે.

૨. ભારતીય સંસ્કૃતિનો અર્થ

'ભારતીય સંસ્કૃતિ' નામના ગ્રંથમાં સાને ગુરુજી ભારતીય સંસ્કૃતિ વિશેપ્રસ્તાવનામાં વાત કરતા કહે છે કે,"ભારતીય સંસ્કૃતિ હૃદય અને બુદ્ધિની પૂજા કરનારી સંસ્કૃતિ છે. ઉદારભાવના અને નિર્મળ જ્ઞાનના સંયોગથી જીવનમાં સુંદરતા લાવનારી આ સંસ્કૃતિ છે.જ્ઞાન–વિજ્ઞાનને સહૃદયતા સાથે જોડીને સંસારમાં મધુરતા પ્રસરાવવાનો પ્રયત્નકરનારી આ સંસ્કૃતિ છે. ભારતીય સંસ્કૃતિ એટલે કર્મ–જ્ઞાન–ભકિતતનો જીવંત મહિમા.શરીર, બુદ્ધિ અને હૃદયને સતત સેવામાં ઘસી નાખવાનો મહિમા.ભારતીય સંસ્કૃતિ એટલે સહાનુભૂતિ, ભારતીય સંસ્કૃતિ એટલે વિશાળતા,ભારતીય સંસ્કૃતિ એટલે સત્યના પ્રયોગો. ભારતીય સંસ્કૃતિ એટલે સ્થગિત થયાવિના જ્ઞાનની ભાળ મેળવતા સતત આગળ વધવું. જગતમાં જે કાંઈ સુંદર, શિવઅને સત્ય દેખાય તેને લઈને વિકાસ પામનારી આ સંસ્કૃતિ છે. એ દુનિયાના બધાઋષિમુનિઓને પુજશે, દુનિયાના બધા સંતોને વંદન કરશે, જગતના બધાધર્મસ્થાપકોને એ આદર આપશે. જયાં કયાંય મોટાઈ દેખાશે તેની ભારતીય સંસ્કૃતિપૂજા કરશે, આદર અને આનંદથી એનો સંગ્રહ કરશે.હ'ભારતીય સંસ્કૃતિ વિશે પ્રકાશ પાડતા ડૉ. નરેશ વેદ કહે છે

COLLEGE OF EDUCATION KHAROD Code 32 (DP)
આચાર્ય,
કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ
તા. અંકલેશ્વર, પીન–૩૯૪૧૧૫

13 NOV 2018

UGC APPROVED JOURNAL ISSN 0976-2086

વર્ષ : ૫૧, અંક : ૧૦ ૩૧ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ છૂટક નકલ : મૂલ્ય રૂ. ૩૦

અર્થસંકલન

અર્થશાસ્ત્ર અને વાણિજ્યનું પ્રમુખ ગુજરાતી સામયિક

સળંગ અંક ૫૮૯

પાન ૩	સંપાદકીય	પ્રો. અનિલ સોનેજી
પાન ૫	ગાંધીજીના આર્થિક વિચારો	ડૉ. આર. કે. વારોતરિયા
પાન ૭	વૈદિકકાળની રાજ્યવ્યવસ્થા	પ્રો. મીનાક્ષી પટેલ
પાન ૯	ભારતની વસ્તી ગણતરી ૨૦૧૧	પ્રો. ડૉ. જગદીશ પી. ટાંકોદરા
પાન ૧૧	અર્થશાસ્ત્રનું નોબેલ પ્રાઈઝ (૨૦૧૮) : વિલિયમ્સ નોર્ડહાઉસ અને પોલ રોમર	પ્રો. બિપિનચંદ્ર ર. ત્રિવેદી
પાન ૧૩	વર્ચ્યુઅલ કરન્સી	ડૉ. હિંમત સેંજલિયા
પાન ૧૫	માનવ જીવનને ઉપયોગી અર્થશાસ્ત્ર-શિક્ષણ	ડૉ. સોમાભાઈ એલ. ઠાકોર
પાન ૧૭	કેન્દ્ર સરકારની ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે મહત્ત્વની સ્કીમો	પ્રો. નીતા એચ. પટેલ
પાન ૨૧	પ્લાસ્ટિકના વપરાશ અને પર્યાવરણ	પ્રો. બી. એલ. ભુતિયા
પાન ૨૫	શિક્ષણ વ્યવસ્થા અને અર્થવ્યવસ્થા	પ્રો. ડૉ. પારૂલ બી. ટંડેલ
પાન ૨૭	સ્માર્ટ સિટી – સુરત	પ્રો. દિલીપચંદ્ર આઈ. ચાવડા
પાન ૨૯	સંશોધન સમાચાર : જુનાગઢ તથા રોજકોટ ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટીવ બેન્કોનો કૃષિક્ષેત્રના આર્થિક વિકાસમાં ફાળો	કુ. સોનિયા વી. ટાંક
પાન ૩૧	પત્રપેટી	
	- રોજગારી સર્જન	ડૉ. એસ. કે. પાંભર
	- મહિલા વિકાસ અને પંચવર્ષિય યોજનાઓ	પ્રો. ભાવના કે. પટેલ

અર્થસંકલન ટ્રસ્ટ

■ અર્થસંકલન પબ્લિક ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટનું પ્રકાશન ■

દીપાવલીની શુભેચ્છા અને નૂતન વર્ષાભિનંદન

COLLEGE OF EDUCATION KHAROD Code 32 (DP)

PRINCIPAL
College of Education
Kharod, Ta. Ankleshwar

ISSN 2249-9598 (Online)
Since 2011

Online International Interdisciplinary Research Jounral

(An International Multidisciplinary Journal)
Bi-Monthly, Peer Reviewed, Refereed and Indexed Open Access Journal

Chief Editor
Dr. Somnath Kisan Khatal
www.oiirj.org
editoroiirj@gmail.com

COLLEGE OF EDUCATION
KHAROD
Code 32
(BP)

PRINCIPAL
College of Education
Kharod, Ta. Ankleshwar